

រឿង វ៉ាស្កូម៉ុន

អាតុតាហ្គារ៉ា ហ្សូណាស៊ីតេ

ថ្ងៃមួយ នៅពេលល្ងាច មានបុរសអ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់ កំពុងរង់ចាំភ្ញៀវរាំង នៅក្រោមទ្វារ វ៉ាស្កូម៉ុន^១ ។

នៅក្រោមទ្វារដ៏ធំនោះ គ្មាននរណាម្នាក់ក្រៅពីបុរសនោះទេ គឺមានតែសត្វចង្រឹតតូចមួយនៅទំជាប់ នឹងសសរធំមូលពណ៌ក្រហមដែលមានរបកថ្នាំបន្តិចបន្តួចតែប៉ុណ្ណោះ។ ទ្វារវ៉ាស្កូម៉ុននោះមានទីតាំងស្ថិតនៅ លើវិថី ស៊ូស្យាក់គុអូយី^២ ដូច្នោះតាមធម្មតានៅក្រោមទ្វារនោះ អាចមានមនុស្សពីរបីនាក់ផ្សេងទៀតជ្រកភ្លៀង បាន ពោលគឺមនុស្សទាំងនោះអាចជា អ៊ីដីមេហ្គាសា^៣ ឬក៏ ម៉ីមីអេហុស៊ី^៤។ ប៉ុន្តែតាមពិតគ្មាននរណាក្រៅពី បុរសនោះឡើយ។

នៅប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ទីក្រុងក្យូតូមានគ្រោះមហន្តរាយជាច្រើន ដូចជា រញ្ជួយដី ខ្យល់កូច អគ្គិភ័យ ទុរ្ភិក្ស ។ល។ ដែលបញ្ហានេះនាំឱ្យទីក្រុងមានការថយចុះយ៉ាងខ្លាំង។ តាមកំណត់ត្រាចាស់ៗបានសរសេរថា ប្រជាជនបានវាយកម្ទេចពុទ្ធបដិមា និងគ្រឿងសក្ការៈផ្សេងៗ ដាក់គរនៅតាមបណ្តោយផ្លូវ ដោយមានកម្ទេច ថ្នាំលាបពណ៌មាស ប្រាក់ នៅជាប់ជាមួយ ហើយដាក់លក់ជាឧស។ ដោយមានការជ្រួលច្របល់នៅក្នុងទី ក្រុងដូចនេះ គ្មាននរណាម្នាក់ខ្វល់ខ្វាយនឹងថែរក្សាទ្វារវ៉ាស្កូម៉ុនទេ។ វានាំឱ្យសត្វកញ្ជ្រោង និងស្ពានជាច្រើន បានមករស់នៅកន្លែងដ៏ទ្រុឌទ្រោមនេះ ហើយបន្ទាប់មកក៏មានចោរមករស់នៅដែរ។ ចុងបញ្ចប់ វាបានក្លាយ ទៅជាទម្លាប់មួយបោះបង់សាកសពដែលគ្មានអត្តសញ្ញាណច្បាស់លាស់នៅជាន់ខាងលើទ្វារ។ ហេតុដូច្នោះ បានជាគ្រប់គ្នាខ្ពើមឆ្អើមលែងទៅក្បែរទ្វារនោះបន្ទាប់ពីព្រះអាទិត្យលិចបាត់។

ជំនួសមនុស្សទាំងនោះ សត្វក្អែកជាច្រើនបានហើរជាហូរហៀងៗមកផ្គុំគ្នានៅលើទ្វារ។ បើនៅពេលថ្ងៃ គេអាចមើលឃើញពួកវាជាច្រើនតែងតែស្រែក ហើយហើរព័ទ្ធជុំវិញលំអររាងកន្ទុយត្រីដែលនៅលើដំបូលទ្វារ បាន។ ជាពិសេស ពេលព្រះអាទិត្យរៀបលិច ផ្ទៃមេឃនៅលើដំបូលទ្វារនោះក៏បានឡើងក្រហម ឯសត្វក្អែក ក៏លេចធ្លោប៉ះនឹងផ្ទៃមេឃ មើលទៅដូចជាគេបាចគ្រាប់លូត្រង់នេះបន្តិចត្រង់នោះបន្តិច។ ពួកវាហើរមកចឹក ស៊ីសាច់របស់សាកសពដែលនៅលើទ្វារនោះ...តែថ្ងៃនេះ ដោយសារពេលយឺតម៉ោងបន្តិចក៏មិនដឹង យើង មើលមិនឃើញសត្វក្អែកទាំងនោះទេ។ ប៉ុន្តែឃើញតែអាចម៍ពណ៌សរបស់វានៅលើកំដរណ្តើរថ្មនៃទ្វារដែល

¹ ក្រោមទ្វារដ៏ធំស្ថិតនៅខាងត្បូងទីក្រុងបុរាណ
² ផ្លូវដ៏ធំហើយសំខាន់ដែលកាត់ទីក្រុងបុរាណនោះពីជើងទៅត្បូង
³ មួកសម្រាប់មនុស្សស្រី ប៉ុន្តែទីនេះបង្ហាញន័យថា មនុស្សស្រីដែលលក់ឥវ៉ាន់
⁴ មួកសម្រាប់មនុស្សប្រុស ប៉ុន្តែទីនេះបង្ហាញន័យថា មនុស្សសាមញ្ញ
⁵ ទីក្រុងបុរាណជប៉ុន

បែកបាក់ត្រង់នេះបន្តិចត្រង់នោះបន្តិច ហើយមានដុះស្មៅវែងៗតាមប្រឡោះថ្មប្រេះនោះ។ បុរសដែលពាក់ អាវងាយខៀវសាកពណ៌ បានអង្គុយនៅលើកាំជណ្តើរថ្មទីប្រាំពីរដែលជាកាំខ្ពស់ជាងគេ ហើយកំពុងព្រួយ បារម្ភពីមុនដ៏ធំកើតលើផ្ការបស់ស្តាប់របស់គាត់បណ្តើរ និងសម្លឹងមើលដំណាក់ទឹកភ្លៀងបណ្តើរ។

ខ្ញុំបានសរសេរពីដំបូងថា “អ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់ កំពុងរង់ចាំភ្លៀងរាំង” ប៉ុន្តែតាមពិត បុរសនេះ គ្មានគំនិតធ្វើអ្វីទេ បើទោះបីភ្លៀងរាំងក៏ដោយ។ បើតាមធម្មតា គាត់គួរតែត្រឡប់ទៅផ្ទះម្ចាស់របស់គាត់វិញ ប៉ុន្តែគាត់ត្រូវម្ចាស់ដេញចេញប៉ុន្មានថ្ងៃកន្លងមកនេះ។ ដូចបានរៀបរាប់មកខាងលើហើយថា ទីក្រុងក្សត្យនៅ ពេលនោះជាទីក្រុងដែលស្ថិតក្នុងភាពឱនថយមិនធម្មតា ឥឡូវនេះដោយសារតែផលប៉ះពាល់តូចតាចនេះ ទើបធ្វើឱ្យម្ចាស់របស់គាត់បណ្តេញចេញ ទោះគាត់ធ្លាប់បានបម្រើ អស់ពេលជាយូរឆ្នាំហើយក្តី។ ដូច្នេះខ្ញុំគួរ តែសរសេរថា “បុរសអ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់ គ្មានកន្លែងត្រូវទៅទេ ហើយក៏គ្មានគំនិតធ្វើអ្វីផងដែរ” វាប្រសើរ ជាងខ្ញុំសរសេរថា “បុរសអ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់កំពុងរង់ចាំភ្លៀងរាំង” ។ ម្យ៉ាងទៀត អាកាសធាតុថ្ងៃនេះក៏ ជះឥទ្ធិពលទៅដល់ *Sentimentalisme* របស់បុរសនៅសម័យ ហេអ៊ីអាន^៦ នោះដែរ។ ភ្លៀងបានបង្ហូរ ចាប់តាំង ពីពេលល្ងាចបន្តិច ហើយមិនបង្ហាញសញ្ញាថារាំងឡើយ។ បុរសនេះ គាត់បានប្តេជ្ញាចិត្តស្វែងរកមធ្យោបាយ ចិញ្ចឹមជីវិតទៅថ្ងៃក្រោយ...ពេលគឺថាគិតស្វែងរកមធ្យោបាយដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពដែលមិនអាចដោះ ស្រាយបាន ព្រមទាំងស្តាប់សំឡេងទឹកភ្លៀងដែលធ្លាក់នៅលើវិថីស៊ីស្យាក់គុអូយី ពីមុនបន្តិចមក។

ភ្លៀងនាំមកនូវសូរសំឡេងយ៉ាងខ្លាំងពីចម្ងាយ ខណៈដែលវាធ្លាក់មកគ្របដណ្តប់លើទ្វារវ៉ាស្តូម៉ុន។ ភាពងងឹតពេលល្ងាច ធ្វើឱ្យមេឃកាន់តែទាបទៅ រហូតដល់ដំបូលទ្វារ និងជួយឱ្យមានពពកក្រាស់ងងឹត នៅ លើកំពូលដំបូលដែលលយចេញកោងទៅលើ។

ដើម្បីធ្វើអ្វីមួយ នៅពេលគ្មានការងារធ្វើ គាត់បានរៀបចំខ្លួនជាស្រេចទោះបីការងារអ្វី ក៏ធ្វើដែរ ហើយប្រសិនបើគាត់រារាំង នោះគាត់មុខជានឹងដាច់ពោះស្លាប់ នៅលើជីកន្លែងណាមួយ ឬនៅលើដីបណ្តាយ ផ្លូវមិនខាន នៅពេលនោះ គេនឹងយកសពគាត់មកទ្វារដ៏ធំនេះ ហើយបោះចោលនៅជាន់លើដូចជាសត្វឆ្កែ។ ប្រសិនបើគាត់បានត្រៀមខ្លួនធ្វើអ្វីក៏បាន...ពេលគឺគំនិតគាត់ដើរលើផ្លូវដែលម្តងហើយម្តងទៀតនោះ ប្រាកដជាទៅដល់គោលដៅដែលមិនខានដែរ។ ប៉ុន្តែមិនខ្វល់ថាចំណាយពេលវេលាច្រើនប៉ុណ្ណាទេ ពាក្យ <ប្រសិនបើ> នៅតែ <ប្រសិនបើ> ដដែល។ ទោះបីក្នុងខណៈដែលគាត់បានប្រាប់ខ្លួនឯងថា គាត់បានរៀបចំ ខ្លួនធ្វើអ្វីក៏បានក៏ដោយ គាត់មិនអាចស្វែងរកសេចក្តីក្លាហានសម្រាប់ការដោះស្រាយពាក្យថា < ប្រសិនបើ > នោះបានទេ ពោលគឺ *គ្រប់យ៉ាងដែលគាត់អាចធ្វើបាន គឺធ្វើជាចោរ* ។

គាត់បានកណ្តាស់យ៉ាងខ្លាំង ហើយក្រោកឈរឡើងយ៉ាងខ្លីល។ ភាពត្រជាក់ពេលល្ងាចនៅក្សត្យ ខ្លាំងគួរសម ធ្វើឱ្យបុរសនោះចង់បានចង្រ្កានដុតធូលីមួយដែលពេញទៅដោយរងើកភ្លើង។ ខ្យល់កាន់តែបក់

^៦ សម័យបុរាណដប៉ុនកាលពីគ.ស ៧៩៥ - គ.ស ១១៩២

គ្មានគ្រាប្រណីតាមចន្លោះសសរទ្វារជាមួយនឹងភាពងងឹត។ ឥឡូវសូម្បីតែសត្វចង្រិតមួយក៏ត្រូវខ្យល់បក់យកទៅបាត់ពីកន្លែងដែលវាគោរពលើសសរមូលក្រហមនោះដែរ។

បុរសដែលពាក់អាវដោយពណ៌ខៀវ និងអាវយឹតក្នុងពណ៌លឿងនោះរុញកហើយចំកោងស្មារបស់គាត់ដាក់មើលជុំវិញទ្វារនោះ។ ពីព្រោះគាត់បានគិតក្នុងចិត្តថា “ ប្រសិន បើមានកន្លែងមួយដែលគ្មានខ្យល់គ្មានភ្លៀង គ្មានភាពភ័យខ្លាចថានរណាមើល ហើយជាកន្លែងដែលអាចគេងលក់ស្រួល គាត់នឹងនៅទីនោះរហូតទល់ភ្លឺ ” ។ រំពេចនោះដោយ សំណាងល្អ គាត់ក្រឡេកឃើញជណ្តើរធំមួយ ពោលគឺជណ្តើរដែលលាបថ្នាំពណ៌ក្រហម ដែលអាចឡើងទៅជាន់ខាងលើទ្វារបាន។ គាត់គិតថា នរណាភ័យខ្លាច ឱ្យតែនៅលើនេះគឺជាសាកសពទាំងអស់ ហើយគាត់ក៏ប្រុងប្រយ័ត្នកុំឱ្យដាវដែលមានដងឈើ រហូតចេញពីស្រោម បន្ទាប់មកគាត់ក៏ដាក់ជើងដែលមានស្បែកជើងធ្វើពីចំបើងនោះទៅលើកាំជណ្តើរក្រោមបំផុត។

ពីរបីនាទីក្រោយមក បុរសម្នាក់ឡើងដល់ពាក់កណ្តាលជណ្តើរធំ ដែលចេញទៅដល់ ជាន់លើទ្វារវ៉ាស្តូម៉ុន គាត់ក៏ក្រាបចុះដូចជាសត្វឆ្មា រួចទប់ដង្ហើមលូចមើលទៅខាងលើ។ មានពន្លឺភ្លើងក្រហមព្រិលៗមិនសូវច្បាស់ចាំងមកលើផ្តាល់ស្តាំរបស់បុរសនោះ ពោលគឺផ្តាល់ដែលឈឺចាប់ដោយមុនក្រហម ខ្ទុះនៅក្នុងពុកចង្កាខ្លឹមរបស់គាត់។ មុនដំបូង អ្នកបម្រើនោះគិតថា គ្មាននរណានៅទីនេះក្រៅពីសាកសពដែលនៅខាងលើឡើយ។ ប៉ុន្តែពេលឡើងពីរបីកាំបន្តទៀត គាត់ក៏យល់ច្បាស់ថា មានមនុស្សដុតភ្លើង ហើយដើរចុះឡើងពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយ។ គាត់បានឃើញពន្លឺភ្លើងពណ៌ក្រហមព្រិលៗ មិនសូវច្បាស់ភ្លឺបន្តិចនៅលើពិភាន ដែលមានសំបុកពីងពាងព័ទ្ធគ្រប់ជ្រុង។ ដូចនេះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មានតែមនុស្សមិនធម្មតាប៉ុណ្ណោះដែលអាចដុតភ្លើងនៅទ្វារវ៉ាស្តូម៉ុននេះ ក្រោមមេឃភ្លៀងហើយងងឹត។

អ្នកបម្រើក៏បានឡើងលបដោយធ្វើចលនាយឹតៗតាមសត្វជើងចក់ទៅលើកំពូលនៃជណ្តើរដ៏ធំនោះ។ គាត់បានខំសម្លឹងមើលទៅក្នុងរូងនៃជំបូលជាន់ទី១ទាំងភ័យខ្លាច ដោយចំកោងខ្លួននិងអើតកតាមដែលអាចធ្វើបាន។

នៅទីនោះគាត់បានឃើញសាកសពដែលមិនស្គាល់អត្តសញ្ញាណមួយចំនួន ដូចពាក្យចាមអាវ៉ាមថាមែន ប៉ុន្តែគាត់មិនអាចប្រាប់បានទេថាមានប៉ុន្មាននាក់ ពីព្រោះពន្លឺភ្លើងម៉្លោះ នៅឆ្ងាយហើយតូច អ្វីដែលគាត់អាចមើលឃើញតាមពន្លឺភ្លើងក្រហមព្រិលៗនោះគឺសាកសពខ្លះស្ថិតក្នុងភាពអាក្រាត ខ្លះមានសម្លៀកបំពាក់ ។ សាកសពមនុស្សស្រីនិងមនុស្សប្រុស ហាក់ដូចជាមានភាពច្របូកច្របល់លើគ្នា។ វាពិបាកនឹងជឿថា ពួកគេទាំងអស់មានសភាពជាមនុស្សមានជីវិតនោះឡើយ ព្រោះមើលទៅពួកគេដូចជារូបតុក្កតាដែលធ្វើពីដីដេកសណ្តូកសន្ធឹងដៃនិងចំបាមាត់មិនមានសំឡេងអ្វីសោះ ។ ពន្លឺភ្លើងក្រហមព្រិលៗ អាចឱ្យយើងមើលឃើញស្មា ទ្រូង និងផ្នែកដែលផុសចេញ ហើយផ្នែកខាងក្រោមនៃរាងកាយគ្រាន់តែឃើញជាស្រមោលប៉ុណ្ណោះ។

ក្លិនស្អុយរលួយរបស់សាកសពបានដុះមកលើគាត់ ហើយគាត់ក៏បានយកដៃក្តោបច្រមុះ ប៉ុន្តែមួយសន្ទុះក្រោយមក ដែរបស់គាត់ហាក់ដូចជាភ្លេចក្តោបនិងលែងផ្ទុំក្លិនស្អុយ ក្នុងខណៈដែលគាត់បានចាប់អារម្មណ៍ទៅលើអ្វីមួយ។

នៅពេលនេះភ្នែករបស់បុរសនោះបានសម្លឹងឃើញមនុស្សមានជីវិតក្រាបក្នុងចំណោមសាកសព ដោយស្លៀកពាក់រូបបុរាណណាក្រហមក្រមៅ នោះគឺស្រ្តីចំណាស់ម្នាក់ដែលទាប ស្គមគ្មានសាច់គ្មានឈាមសក់ស មើលទៅដូចជាសត្វស្វា។ ស្រ្តីចំណាស់នោះកាន់ចន្លុះភ្លើង នៅដៃខាងស្តាំហើយកំពុងសម្លឹងមុខ និងពិនិត្យលើសក់ដីវែងរបស់សពមួយ ហើយសពនោះប្រហែលជាមនុស្សស្រី។

ដោយការភ័យខ្លាចមានហុកសិបភាគរយ និងការចង់ដឹងចង់ឃើញមានតែសែសិបភាគរយ ធ្វើឱ្យបុរសនោះភ្លេចដកដង្ហើមមួយស្របក់។ ឃ្លានេះបើខ្លីពាក្យពីអ្នកនិពន្ធសម័យបុរាណ បង្ហាញពីអារម្មណ៍របស់អ្នកបម្រើថា “ សក់ក្បាលនិងពេមលើខ្លួនរបស់គាត់ក៏បះប្រោងឡើង ” ។ បន្ទាប់មក ស្រ្តីចំណាស់នោះ ដោតចន្លុះរបស់គាត់ចន្លោះក្តារក្រាល ហើយយកដៃទាំងពីរដាក់លើក្បាលសាកសពដែលគាត់បានពិនិត្យ ហាក់ដូចជាស្វាភំពុងរកចៃឱ្យកូនរបស់វា។ គាត់ចាប់ផ្តើមដកសក់ដីវែងរបស់សាកសពមួយសរសៃម្តងៗហើយសក់នោះហាក់ដូចជាវូតចេញពីស្បែកក្បាលយ៉ាងងាយ រាល់ពេលដកម្តងៗ។

គ្រប់ពេលដែលស្រ្តីបានដកសក់នោះ ការភ័យខ្លាចតិចតួចរបស់អ្នកបម្រើបានថយចុះ ហើយជំនួសមកវិញដោយការស្អប់ខ្ពើមយ៉ាងខ្លាំងចំពោះស្រ្តីចំណាស់វិញ។ ...ទេ, នេះអាចធ្វើ ឱ្យយល់ខុស៖ គាត់មិនមានអារម្មណ៍ស្អប់ខ្ពើមស្រ្តីនោះខ្លាំង ដូចការស្អប់ចំពោះវត្ថុអាក្រក់គ្រប់យ៉ាងនោះទេ ពោលគឺអារម្មណ៍ដែលធ្វើឱ្យកម្លាំងរឹងមាំគ្រប់នាទីកន្លងហួស។ ឥឡូវនេះប្រសិន បើមាននរណាម្នាក់តំណាងឱ្យបុរសនោះ ក្នុងការជ្រើសរើស គាត់នឹងរិះគិតនៅក្រោមទ្វារម្តងទៀតវិញថាតើស្លាប់ដោយសារអត់អាហារ ឬក្លាយទៅជាចោរ ហើយប្រហែលជាគាត់ជ្រើសរើសយកការស្លាប់ដោយអត់អាហារ ដោយមិនរារាំងឡើយ ដូច្នោះការស្អប់អំពើអាក្រក់កាន់តែធ្វើឱ្យគាត់ឆេះឆួលឡើងៗ ដូចចន្លុះភ្លើងដែលស្រ្តីចំណាស់ បានបញ្ឈរចន្លោះក្តារក្រាលអីចឹង។

អ្នកបម្រើមិនបានដឹងថា ហេតុអ្វីស្រ្តីចំណាស់កំពុងដកសក់របស់សាកសពទេ ហេតុដូច្នោះហើយមិនអាចនិយាយថាជាអំពើល្អ ឬអំពើអាក្រក់បានឡើយ ប៉ុន្តែចំពោះគាត់ ការដកសក់យ៉ាងសកម្មពីសាកសពពេលយប់មានភ្លៀងនៅភ្នំស្តុមុនបែបនេះ គឺមិនអាចអត់ទោសឱ្យបានទេ ហើយដែលពេលមុននេះបន្តិច គាត់ខ្លួនឯងបានរៀបគម្រោងដើម្បីក្លាយខ្លួនជាចោរ។

បន្ទាប់មក អ្នកបម្រើក៏ស្ទុះយ៉ាងខ្លាំង ឆ្ពោះកាំជណ្តើរ ហើយឆក់យកដាររបស់គាត់ ដែលគ្មានដងបោះដំហានវែងៗទាំងបង្ខំ ឆ្ពោះទៅកន្លែងដែលស្រ្តីនោះក្រាប។ ដោយខ្លាចបុរសនោះឃើញស្រ្តីចំណាស់បានលោតចេញដូចគេបាញ់ចំពាមកៅស៊ូ។

“ អ្នកឯងគិតចង់ទៅណា? ” អ្នកបម្រើបានគំហកដោយឃាត់ដំណើរស្រ្តីចំណាស់នោះ។ ក្នុងការរត់គេចដោយស្ទន់ពេក ធ្វើឱ្យគាត់បានជំពប់ជើងដូលលើសាកសព។ ស្រ្តីចំណាស់ពុះពាររត់គេចពីអ្នកបម្រើ

ប៉ុន្តែត្រូវបានអ្នកបម្រើប្រានខ្នងគាត់ដួល រំពេចនោះ ការវាយតប់វាង អ្នកទាំងពីរបានកើតឡើងក្នុងសភាពស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងចំណោមសាកសព ប៉ុន្តែលទ្ធផលនៃការពុះពារគឺគ្មានអ្វីគួរឱ្យឆ្ងល់ទេ អ្នកបម្រើបានចាប់ដៃរបស់ស្រ្តីចំណាស់ ពោលគឺស្បែកស្លើងនិងឆ្អឹងដូចជើងមាន ហើយចុងបញ្ចប់អ្នកបម្រើបានផ្ដួលស្រ្តីចំណាស់ទៅលើគ្រារក្រាល។

“ អ្នកឯងធ្វើអ្វីកន្លែងហ្នឹង? ប្រាប់ខ្ញុំឡូវនេះ បើមិនអីចឹង ខ្ញុំនឹងឱ្យស្គាល់អាមួយនេះ” ។

អ្នកបម្រើរុញស្រ្តីចំណាស់ចេញ ក្រោយមកស្រាប់តែដកដានរបស់គាត់ចេញពីស្រោម ហើយលយដែកពណ៌សទៅមុខភ្នែកស្រ្តីចំណាស់។ ប៉ុន្តែស្រ្តីចំណាស់មិននិយាយអ្វីទាំងអស់។ ដៃទាំងពីររបស់គាត់ញ័រដង្ហក់ជាមួយស្នាទាំងសងខាងឡើងចុះៗ ភ្នែកធំៗទាំងពីរស្ទើរតែជ្រុះគ្រាប់ភ្នែក គាត់ទប់ភាពមានរបស់គាត់ឲ្យនៅស្ងៀមដូចមនុស្សមិនអាចនិយាយបាន។ ឃើញបែបនេះ អ្នកបម្រើគិតថា ជីវិតរបស់ស្រ្តីចំណាស់នេះរស់ ឬស្លាប់គឺស្ថិតក្នុងកណ្ដាប់ដៃរបស់ខ្លួនហើយ។ ហើយមិនដឹងពីអង្គាល់ ស្រាប់តែការយល់ឃើញថ្មីបានរំងាប់នូវកំហឹងដែលឆេះពេលពេញដើមទ្រូងរបស់គាត់ភ្លាមៗ។ ពេលនេះអ្នកបម្រើមានអារម្មណ៍ថា គាត់មានអំនួត និងការពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំងចំពោះអំពើដែលគាត់បានធ្វើ។ អ្នកបម្រើក៏មើលចុះទៅស្រ្តីចំណាស់ ហើយនិយាយដោយសំឡេងសុភាពរាបសាថា

“ ខ្ញុំមិនមែនជាមន្ត្រី កេប៊ីអ៊ីស៊ី⁷ ទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែជាអ្នកដំណើរដែលដើរឆ្លងកាត់ក្រោមទ្វារនេះដោយចៃដន្យ។ ដូច្នេះខ្ញុំមិនចង់ចាប់ចងអ្នកយកទៅណាទេ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែចង់ឲ្យអ្នកប្រាប់ខ្ញុំថា តើអ្នកកំពុងធ្វើអ្វីនៅទីនេះ នៅពេលនេះ។”

ស្រ្តីចំណាស់បើកភ្នែកដំរើរបស់គាត់កាន់តែធំឡើងៗ ហើយសម្លក់មុខរបស់អ្នកបម្រើយ៉ាងខ្លាំង។ ភ្នែកក្រហមរបស់គាត់មុតដូចសត្វស្លាបស៊ីសាច់ជាអាហារ។ បន្ទាប់មក មាត់គាត់ហាក់ដូចជា កំពុងទំពារអ្វីមួយ គាត់ចាប់ផ្ដើមធ្វើចលនាបច្ចេកវិទ្យា មើលទៅសឹងតែប៉ះនឹងច្រមុះដោយស្នាមជ្រួញយ៉ាងជ្រៅរបស់គាត់។ អ្នកបម្រើអាចមើលឃើញការធ្វើចលនានៃគ្រាប់ពោននៅលើកដំសំគមរបស់គាត់ហើយសំឡេងដង្ហក់ដែលឮចេញពីបំពង់កគាត់ បានរសាត់ចូលក្នុងត្រចៀករបស់អ្នកបម្រើ ឮដូចជាសម្រែកសត្វភ្នែក។

“ ខ្ញុំដកសក់...ខ្ញុំគិតចង់ដកសក់ដើម្បីធ្វើសក់ពាក់” ។

អ្នកបម្រើខកចិត្តដោយបានឮចម្លើយរបស់ស្រ្តីចំណាស់ ជាចម្លើយសាមញ្ញដែលមិនដូចការស្មានសោះ។ ហើយជាមួយការខកចិត្តនេះ ក៏លេចចេញម្ដងទៀតនូវការស្អប់ខ្ពើមដែលគាត់មានពីមុនបន្តិចនោះ និងការមើលងាយគ្មានមេត្តាឡើង។ ស្រ្តីចំណាស់ហាក់ដូចជាដឹងនូវអ្វីដែលអ្នកបម្រើកំពុងមានអារម្មណ៍។ ពេលនោះស្រ្តីចំណាស់កាន់ក្នុងដៃម្ខាងនូវសក់វែងដែលគាត់បានដកយកពីក្បាលសាកសពហើយនិយាយជាប់ៗដូចគឺឯកថា:

“ ប្រាកដហើយការដកសក់ពីក្បាលសាកសព ប្រហែលជាអំពើអាក្រក់ក៏មិនដឹង។ ប៉ុន្តែសាកសពទាំងនេះសមនឹងទទួលបែបនេះ។ ស្រ្តីដែលខ្ញុំបានដកសក់នេះ គឺនាងធ្លាប់កាត់ពស់ជាច្រើនជាកងៗ ប្រហែល១២ស.ម ហើយហាលថ្ងៃឲ្យស្ងួត បន្ទាប់មកគេលក់សាច់ពស់នោះដូចជាត្រីរៀត នៅកន្លែងការពារ

⁷ មន្ត្រីក្រសួងសមត្ថកិច្ច ពោលគឺប៉ូលីសទីក្រុងបុរាណជប៉ុន

រាជវាំងនៅពេលនាងនៅរស់។ ប្រសិនបើនាងមិនស្លាប់ដោយជំងឺឆ្លងរាលដាលទេ ប្រហែលនាង នៅតែលក់ បែបនេះដដែលមិនខាន។ ពីព្រោះអ្នកយាមរាជវាំងជាច្រើនបានចូលចិត្តត្រីងៀតរបស់នាង ហើយពួកគេទិញ សាច់នោះសម្រាប់អាហាររៀងរាល់ថ្ងៃ។ ខ្ញុំមិនបានគិតថានាងធ្វើនេះខុសទេ។ បើនាងមិនធ្វើ មុខជាស្លាប់ ដោយអត់អាហារមិនខាន ដូចនេះនាងមិនអាចមិនធ្វើអ្វីចឹងបានទេ។ ហេតុនេះហើយ ខ្ញុំក៏មិនគិតថាខ្ញុំធ្វើនេះ ខុសដែរ គឺវាដូចតែគ្នាទេ។ ប្រសិនបើខ្ញុំមិនធ្វើបែបនេះ ខ្ញុំក៏នឹងដាច់ពោះស្លាប់ដែរ។ ដូច្នេះហើយខ្ញុំមិនដឹងធ្វើ ម៉េចក្រៅពីធ្វើអ្វីចឹងទេ។ ស្ត្រីនេះយល់ដឹងច្បាស់ថា គេត្រូវធ្វើបែបនេះ ដើម្បីរស់នៅតទៅទៀត ដូច្នេះនាង ប្រហែលជាលើកលែងទោសឲ្យខ្ញុំ។”

អ្នកបម្រើបានដាក់ដាវចូលទៅក្នុងស្រោមវិញ ហើយទម្លាក់ដៃឆ្វេងនៅលើដង រួចស្តាប់យ៉ាងជាក់ចិត្ត ពីរឿងស្ត្រីចំណាស់នោះ។ ប្រាកដហើយនៅគ្រានោះដែរដៃស្តាំគាត់បានអង្គុយមុខដៃលឿងខ្លះនៅលើ ថ្ពាល់របស់គាត់។ ខណៈដែលគាត់បានស្តាប់ទឹកចិត្តក្លាហានមួយបានចាប់ផ្តើមកកើតឡើងនៅក្នុងចិត្តរបស់ គាត់ ពេលគឺទឹកចិត្តក្លាហានដែលគាត់បានខ្វះពីដំបូងនៅក្រោមទ្វារ ហើយនោះគឺ ទឹកចិត្តក្លាហានមួយដែល កំពុងតែធ្វើចលនាបញ្ជាសទិសពីសេចក្តីក្លាហានដែលបានបង្ខំគាត់ទៅចាប់ស្ត្រីចំណាស់នេះ។ ឥឡូវនេះ អ្នកបម្រើ មិនរារាំងការដាច់ពោះស្លាប់ និងការក្លាយខ្លួនជាចោរឡើយ។ ម៉្យាងទៀត ក្នុងការផ្លូវចិត្តថ្មី របស់គាត់ ការដាច់ពោះស្លាប់ ក៏គាត់ស្ទើរតែបំភ្លេចចោលបាត់ពីសតិស្មារតីទៅហើយ នោះគឺវាប្រែប្រួលស្ទើរ តែមិនអាចគិតដល់ចំពោះគាត់។

“ អ្នកឯងគិតច្បាស់ហើយ មែនទេ?” ពេលស្ត្រីចំណាស់និយាយរួចហើយ អ្នកបម្រើបានបញ្ជាក់ ដោយសំឡេងចំអក។ បន្ទាប់មក បោះដំហានទៅកាន់ស្ត្រីចំណាស់ ក្លាមនោះគាត់បានដកដៃស្តាំ របស់គាត់ ចេញពីមុន រួចចាប់កញ្ជឹងកស្ត្រីចំណាស់។ ក្នុងខណៈដែលអ្នកបម្រើចាប់ស្ត្រីចំណាស់ ពាក្យពេចន៍របស់គាត់ នាំមកនូវភាពស្រើបស្រាលចំពោះស្ត្រីចំណាស់ ៖

«បើអ្វីចឹងអ្នកឯងនឹងមិនបន្ទោសខ្ញុំទេ នៅពេលខ្ញុំស្រាតសម្លៀកបំពាក់អ្នកឯង។ ហ្នឹងហើយ គឺអ្វី ដែលខ្ញុំត្រូវធ្វើដើម្បីកុំឲ្យដាច់ពោះស្លាប់។»

អ្នកបម្រើបានចាប់ទាញរូបរបស់ស្ត្រីចំណាស់ចេញ ហើយនៅពេលស្ត្រីចំណាស់បាន ព្យាយាមចាប់ កងើងអ្នកបម្រើនោះ ធ្វើឲ្យបុរសនេះធាក់គាត់មួយជើងខ្នាតទៅលើសាកសព។ បុរសអ្នកបម្រើបានរត់ប្រាំ ជំហានយ៉ាងលឿនទៅកាន់ជណ្តើរខាងលើបង្អស់ដោយក្រសោប យករូបរបស់ស្ត្រីចំណាស់នៅនឹងដៃ។ អ្នក បម្រើបានរត់ចុះទៅក្រោមតាមជណ្តើរធំចោត រួចចូលទៅក្នុងយប់ងងឹតបាត់ទៅ។

នៅពេលមិនសូវយូរប៉ុន្មានកន្លងមកទេ ស្ត្រីចំណាស់បានងើបទាំងកាយអាត្រា ពីចំណោមសាក សព។ ការអ្វិរទាំម្នាក់ឯងនិងការថ្ងូរដោយការឈឺចាប់ ស្ត្រីចំណាស់ក៏បានលូនទៅកាន់ជណ្តើរខាងលើ បង្អស់ជាមួយនឹងចន្លោះដែលនៅមានភ្លើង។ ស្ត្រីចំណាស់ខំសម្លឹងមើលចុះមកក្រោមទ្វារ ទាំងសក់សខ្លីរបស់ គាត់បានធ្លាក់គ្របលើមុខ ប៉ុន្តែគាត់បានត្រឹមតែឃើញភាពងងឹតនៃពេលយប់ប៉ុណ្ណោះ។

តើអ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់នេះទៅណា ធ្វើអ្វី នោះគ្មាននរណាម្នាក់ដឹងឡើយ។

(ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩១៥)

ប្រវត្តិអ្នកនិពន្ធ

អ្នកនិពន្ធ «រឿង វ៉ាស្តូម៉ុន» ឈ្មោះ អាគុតាហ្គារ៉ា រូណុស៊ីគេ គឺជាអ្នកនិពន្ធដប៉ុនម្នាក់ដែលល្បីល្បាញជាងគេ ក្នុងសង្គមអក្សរសាស្ត្រតាំងពីមុន រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ។ គាត់កើតនៅឆ្នាំ ១៨៩២ នៅទីក្រុងតូក្យូ។ កាលពីក្មេង គាត់មានសុខភាពមិនល្អទេ ប៉ុន្តែគាត់រៀនពូកែ ហើយចូលចិត្តអានសៀវភៅ។ នៅឆ្នាំ ១៩១៣ គាត់បានចូលរៀននៅសាកលវិទ្យាល័យរាជាធិរាជតូក្យូ ផ្នែកអក្សរសាស្ត្រអង់គ្លេស។ ពេលគាត់នៅរៀនក្នុងសាកលវិទ្យាល័យនោះ គាត់បានបោះពុម្ពផ្សាយទស្សនាវដ្តីមួយជាមួយលោក គុមេ ម៉ាសាអូ និងលោក គីគុដឺ កាន់ ។ល។ ទស្សនាវដ្តីនោះមានឈ្មោះថា ស៊ីនស៊ីចូទីប៊ី^១ ដែលពួកគាត់ទទួលបានបន្តពីសិស្សច្បងតាំងពីឆ្នាំ១៩០៧ រហូតមកដល់ពេលនេះ។

នៅឆ្នាំ១៩១៥ គាត់បានសរសេររឿង វ៉ាស្តូម៉ុន ចុះផ្សាយក្នុងទស្សនាវដ្តីផ្សេងទៀតឈ្មោះថា ទេអ៊ីកុគុបុនហ្គាគុ ប៉ុន្តែពេលនោះគាត់មិនទាន់ទទួលបានការចាប់អារម្មណ៍ពីអ្នកអាននៅឡើយទេ រហូតមកដល់ពេលគាត់សរសេររឿង ហាណា នៅក្នុងទស្សនាវដ្តី ស៊ីនស៊ីចូ ទីបួន ទើបគាត់មានឈ្មោះល្បី ដោយសារអ្នកនិពន្ធល្បីឈ្មោះម្នាក់ ឈ្មោះ ណាត្ស៊ីមេសូសិគិ បានអានរឿងហាណានោះ ហើយបានសរសេរថា ស្នាដៃនោះពិតជាល្អ។

ក្នុងស្នាដៃរបស់លោក អាគុតាហ្គារ៉ា ច្រើនតែយកលំនាំតាមរឿងបុរាណ ហើយរឿង វ៉ាស្តូម៉ុន ក៏យកលំនាំតាមរឿងមួយក្នុងសៀវភៅឈ្មោះថា កុនយាគុម៉ុណុហ្គាតារីស្វី មកធ្វើជាមូលដ្ឋានដែរ។ ប៉ុន្តែគាត់គ្រាន់តែច្នៃប្រឌិតរឿងប្រវត្តិសាស្ត្រតម្រូវតាមការបកស្រាយបច្ចុប្បន្ន ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននោះ ហើយបង្កើតជារឿងថ្មីដោយពណ៌នាពីសេចក្តីត្រេកអរត្រេកអររបស់មនុស្ស និង អត្តទត្តភាពរបស់មនុស្ស ដូច្នោះហើយរឿងរបស់គាត់មិនមែនមានត្រឹមតែ រឿងប្រវត្តិសាស្ត្រប៉ុណ្ណោះទេ។ គាត់ពូកែខាងអក្សរសាស្ត្រអង់គ្លេស ប៉ុន្តែគាត់អាចប្រើភាសាដប៉ុនបានត្រឹមត្រូវ ហើយអាចប្រើស្ទីលសរសេរបានផ្សេងៗ។ ដំណើរការនិពន្ធរបស់គាត់មានភាពស្មុគស្មាញ ប៉ុន្តែការសរសេរនោះមានបច្ចេកទេសល្អប្រសើរជាងគេ។

គាត់រៀនសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមលោក ណាត្ស៊ីមេសូសិគិ និងលោក តាកាហាម៉ាក្យុស៊ី ហើយភាគច្រើនគាត់សរសេររឿងខ្លីៗជាស្នាដៃឯក ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ ១៩២៧ គាត់បានសម្លាប់ខ្លួនឯងដោយញាំថ្នាំពុលហើយការសម្លាប់ខ្លួននោះ គេមិនដឹងថា មូលហេតុអ្វីទេ។ ពេលនោះគាត់ទើបតែមានអាយុ ៣៥ឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ។

បន្ទាប់ពីលោក អាគុតាហ្គារ៉ា ស្លាប់ទៅ មិត្តរបស់គាត់ម្នាក់ឈ្មោះ គីគុដឺកាន់ បានបង្កើតពិធីប្រគល់រង្វាន់មួយ ដោយដាក់ឈ្មោះថា អាគុតាហ្គារ៉ា-ស្តូ។ ឥឡូវនេះ គេគោរពពិធីប្រគល់រង្វាន់នោះ ហើយផ្តល់អំណាចធំជាងគេក្នុងចំណោមពិធីប្រគល់រង្វាន់ផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសង្គមអក្សរសាស្ត្រដប៉ុន។

^១ ទស្សនាវដ្តីនេះមានសម័យលើក១៩។ ពេលនោះពួកគាត់បោះពុម្ពទស្សនាវដ្តី ស៊ីនស៊ីចូ សម័យលើកទីបី។

មរណភាព និងអត្តទត្តភាព ក្នុងរឿង វ៉ាស្តូម៉ុន

នៅក្នុងរឿងនេះ មានតួឯកសំខាន់ពីរនាក់ គឺអ្នកបម្រើឋានៈទាបម្នាក់ ដែលត្រូវម្ចាស់ដេញចេញ ប៉ុន្មានថ្ងៃកន្លងទៅ និងស្រ្តីចំណាស់ម្នាក់ ដែលរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតដោយធ្វើអំពើខុសសីលធម៌នៅលើទ្វារដ៏ធំ ឈ្មោះ វ៉ាស្តូម៉ុន។

អ្នកបម្រើនោះគ្មានកន្លែងត្រូវទៅទេ ហើយក៏គ្មានគំនិតធ្វើអ្វីផងដែរ។ គាត់ស្ថិតនៅក្នុងសភាពដ៏ ពិបាក ពីព្រោះនៅពេលនោះ មានជម្រើសតែប៉ុណ្ណោះមួយគឺគាត់នឹងដាច់ពោះស្លាប់ពីរឺធ្វើជាចោរ។ នៅ ពេលគាត់រកមិនទាន់បានសម្រេចចិត្ត គាត់បានប្រទះឃើញស្រ្តីចំណាស់ម្នាក់ដែលកំពុងដកសក់ដីវែង របស់សាកសពនៅលើ ទ្វារវ៉ាស្តូម៉ុន។ មុនដំបូង គាត់ភ័យខ្លាច ប៉ុន្តែការភ័យខ្លាចនោះកាន់តែថយចុះ ហើយ ជំនួសមកវិញដោយវិញ្ញាណយុត្តិធម៌យ៉ាងខ្លាំងចំពោះអំពើរបស់ស្រ្តីចំណាស់វិញ។ បន្ទាប់មក គាត់ចោទសួរ ស្រ្តីចំណាស់នោះថា តើឯងកំពុងធ្វើអ្វីនៅទីនោះ? អំពើក្លាហានរបស់អ្នកបម្រើនោះបង្ហាញន័យថា គាត់ជា មនុស្សចិត្តល្អដោយធម្មតា។ ប៉ុន្តែពេលក្រោយនិយាយគ្នាបានបន្តិចមក ការដោះសាររបស់ស្រ្តីចំណាស់ បានធ្វើឲ្យគាត់សម្រេចចិត្តថាធ្វើជាចោរ។ ពេលនោះហើយ សាពខ្សោយរបស់មនុស្សលេចចេញនៅមុខអ្នក អាន។ អ្នកបម្រើដែលជាមនុស្សល្អដោយធម្មតានោះ មិនអាចគោរពសីលធម៌ទៅទៀតបានទេ ហើយបាន ប្រព្រឹត្តអំពើប្រាស់ចាកគំនិតខ្លួនឯងឲ្យធ្លាក់ក្នុងលោកដ៏អាក្រក់វិញ។ ការដោះសាររបស់ស្រ្តីចំណាស់នោះ មិនមែនត្រឹមតែបដិសេធការគោរពតម្លៃជីវិតដែលជនជាតិជប៉ុនថែរក្សាក្នុងសង្គមជប៉ុនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែម ទាំងយល់ស្របតាមអត្តទត្តភាព ក្នុងការបន្តជីវិតរស់នៅទៅមុខទៀត។ ឃ្លាចុងក្រោយថា « តើអ្នកបម្រើ ឋានៈទាបម្នាក់នេះទៅណា ធ្វើអ្វីនោះគ្មាននរណាម្នាក់ដឹងឡើយ » ឃ្លានេះប្រហែលជាបង្ហាញន័យថា តើ អត្តទត្តភាពរបស់អ្នកបម្រើនេះត្រូវគេអភ័យទោសឬអត់? នោះអ្នកនិពន្ធនេះខ្លួនឯង មិនអាចវិនិច្ឆ័យបានទេ ក៏មិនដឹង។

អ្នកនិពន្ធឈ្មោះ អាគុតាហ្គារ៉ា ហ្វូណុស៊ីគេ តែងតែសរសេររឿងដែលមានប្រធានរឿងសំខាន់បំផុត ជាសេចក្តីស្លាប់ និងអត្តទត្តភាពរបស់មនុស្ស។ រឿង វ៉ាស្តូម៉ុន ជាស្នាដៃឯកដ៏ល្អប្រសើរ ហើយគួរឲ្យចាប់ អារម្មណ៍ ពីព្រោះរឿងនេះ បង្ហាញឲ្យគេដឹងពីចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់អ្នកនិពន្ធនេះ។

បកប្រែពីភាសាជប៉ុនដោយ: ខេឃី ។